

QA-NEWS

ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

KMITNB

☉ Inr.1123 E-mail : qa@kmitnb.ac.th

ฉบับที่ 63 ปักษ์แรก มกราคม พ.ศ. 2547

ล่วงเข้าปีใหม่ ปี พ.ศ. 2547 QA NEWS ฉบับนี้เป็นฉบับแรกของปี และย่างเข้าสู่ปีที่ 4 นับจาก QA NEWS ฉบับแรกที่ได้เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2544 QA NEWS และศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สจพ. จึงขอถือโอกาสนี้ขอพรให้ชาว สจพ. ทุกท่านมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์พร้อมที่จะพัฒนาสถาบันและคุณภาพการศึกษาร่วมกันต่อไป

เพื่อเป็นสิริมงคล และแนวปฏิบัติ แก่ชาว สจพ. QA NEWS ขออัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงมีพระราชดำรัสตอบผู้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2546 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา ตอนหนึ่ง ความว่า

“...เมื่อเร็ว ๆ นี้พวกนักเรียนไปแข่งขันโอลิมปิก ไม่ใช่โอลิมปิกวิ่งหรือโอลิมปิกกีฬา แต่โอลิมปิกวิชาการ ครั้งหลังนี้ไปนับว่าดีขึ้นได้เหรียญทองมาเพิ่มเติม แต่ก่อนนี้ไม่ได้ อันนี้สมเด็จพระมหาลงนราธิวาส พี่สาวสนใจมาก แลมาบ่นบอกว่านักเรียนมีความรู้ไม่พอ เพราะวารสารฐาน ฐานรากของการเรียนไม่พอไม่ดี แล้วฐานรากมาจากไหน ก็มาจากโรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนกระทั่งถึงชั้นประถม ชั้นมัธยม และถึงขั้นอุดมศึกษา ต้องพัฒนาให้ดี และพัฒนาวีธีคิด ให้มีความสนุกสนานในความรู้อะไร ๆ สนุกสนอยากรู้อะไรที่เป็นประโยชน์ อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ”

“ข้าพเจ้าเองเรียนในชีวิตที่เรียนตั้งแต่เด็ก เริ่มต้นที่เมืองไทย เข้าอนุบาล อายุ 3-4 ขวบ จนกระทั่งถึงเข้าโรงเรียนอายุ 5 ขวบ แต่ไม่ได้เรียนต่อในเมืองไทย เพราะว่าต้องตามเสด็จไปต่างประเทศ และไปเข้าโรงเรียนตั้งแต่อายุ 6 ขวบ ถึง 17 ต้องไปอยู่โรงเรียนตั้งแต่อุบลจนกระทั่งถึงชั้นมัธยม ก็พยายามศึกษาในหลักสูตรของโรงเรียนที่มี ซึ่งนับว่าหลักสูตรของเขาดี เพราะว่าทำให้คิด เขาสนับสนุนให้คิด ไม่ใช่สมัยนี้”

“อย่างนี้เมืองไทยเขาหาว่าครูบังคับนักเรียน แต่ว่ามาวิธีที่คิดใหม่ของรัฐบาลต้องให้นักเรียนสอนครู ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะว่าเด็กเพิ่งเกิดเพิ่งเห็นโลกจะสอนครูได้อย่างไร แต่จริงครูบางคนสอนไม่เป็น รัฐมนตรีบางคนก็สอนไม่เป็น แต่ว่าถ้าสอนให้ถูกหลักจะทำให้เด็กสอนครูได้ ซึ่งไม่ใช่ว่าเด็กสอนครู แต่เด็กเกิดมีปัญหาอะไรให้ยอมให้เด็กพูดขึ้นมา เอ๊ะ นี่อะไรเท่ากับสอน

ครู หรือถ้าเด็กร้องขึ้นมาว่า เอ๊ะ นี่อะไร โดยมากครูโกรธ ดูถูกครูหรือ ทำโทษ หมายความว่าการศึกษาเนี่ยจะต้องให้มีความรู้ให้เด็กเกิดสงสัยได้ แล้วอย่าไปนึกว่าสงสัยครู หรือไปสงสัยอธิบดี สงสัยปลัดกระทรวง สงสัยรัฐมนตรี ผู้ช่วยรัฐมนตรี ก่อนช่วยผู้ช่วยรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ รัฐมนตรีว่าการ เอ๊ะ ถ้าเด็กร้องขึ้นมา เอ๊ะ นี่อะไร ฟังเอาอันนี้ที่หมายถึงฟังเด็ก เพราะว่าความที่เด็กไม่ใช่เขารู้เรียนรู้อะไร แต่บางคนเขามีความคิดที่แปลก ๆ แนวแนว เมื่อมีความคิดแนวแนวเข้าเรื่อง เอ๊ะ ให้ฟังเขาต้องฟังเขา”

“...ที่บอกอย่างนี้เพราะประสบการณ์ของตัวเองเมื่อเด็ก ๆ เราไปร้อง เอ๊ะ ทำไมเป็นอย่างนั้น แล้วครูก็ตี เอ๊ะ ครูฝรั่งที่เขาบอกว่าเขาอธิบายว่าที่ เอ๊ะ นะคืออะไร เอ๊ะ เราพอใจก็สนใจต่อไป ที่ร้อง เอ๊ะ นี่เขาไม่ได้สอนในโรงเรียน ...”

“...ข้าพเจ้าเองเกิดสนใจประวัติศาสตร์ของพวกมาษา เพื่อน ๆ เด็ก ๆ ไม่รู้จัก เพราะว่าไม่เคยเรียน ในโรงเรียนครูไม่สอนเราต้องสอนครู ก็แปลกอย่าง นี้เราทำตามนโยบายของท่านนายกฯ มาตั้งแต่ท่านนายกฯ ยังไม่เกิด เพราะสอนครู ครูเค้าก็ยอมรับ ที่อยู่ที่ครูยอมรับ เราเลยดี ไม่ถูกดู แต่ท่านนายกฯ เห็นว่าควรที่จะให้เด็ก ๆ สอนครูได้ ถูกต้อง แต่ว่าให้เด็กสอนครู จนกระทั่งครูไม่ได้สอนเด็ก อันนี้เป็นไปไม่ได้ ถ้าเด็กสอนครูก็เล่น ๆ ไม่ก้าวหน้า ครูต้องสอนเด็ก...”

คุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์

การกำหนดคุณลักษณะของผู้จบการศึกษาที่แต่ละสถานศึกษา หรือแต่ละหลักสูตรมุ่งพัฒนา จะต้องให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมโลก และสังคมภายในประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ศ.ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้วิจัยเอกสาร โดยประมวลและวิเคราะห์ปัจจัยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยในอนาคต สภาพสังคมไทยในสองทศวรรษหน้า และสภาพอนาคตสังคมไทยที่พึงประสงค์ และนำเสนอคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ โดยแบ่งเป็น 5 ด้านหลัก คือ ด้านความรู้ ด้านลักษณะชีวิต ด้านทักษะความสามารถ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ QA NEWS ขอแนะนำคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ 2 ด้าน ดังนี้

มิติด้านความรู้

1. **รู้**อย่างลึกซึ้งถึงแก่นสาระของวิชา คือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเบื้องหลัง หลักการ และองค์ความรู้ที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษา และสามารถก้าวทันพัฒนาการขององค์ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวันได้

2. **รอบรู้**ด้านเชิงสหวิทยาการ มีความรู้และความเข้าใจในองค์ความรู้ด้านอื่นที่อยู่ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการทำงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากสาขาวิชาหลักหรือสิ่งที่ตนเองเชี่ยวชาญ รวมถึงมีความรอบรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชน สังคม และโลกได้อย่างเท่าทัน

3. **รู้ไกล**ไปถึงอนาคต มีความรู้และความสามารถในการคาดการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต สามารถมองได้ว่ามีแนวโน้มว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง และสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อเราอย่างไร

มิติด้านลักษณะชีวิต

ลักษณะชีวิต คือ สิ่งที่สะท้อนความเป็นมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่สิ่งที่อยู่ภายใน เช่น ปรัชญา ความคิด ทศนคติ และอุปนิสัย และสิ่งที่แสดงออกภายนอกเป็นพฤติกรรม และบุคลิกต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากปรัชญาการมองโลกเบื้องหลัง คนไทยที่พึงประสงค์ควรมีคุณลักษณะด้านลักษณะชีวิต ดังนี้

1. **ขยัน อดทน และทุ่มเท**ทำงานหนัก มีความตั้งมั่นตั้งใจจริง อดทนพากเพียรอย่างไม่ย่อท้อ และการลงแรงทำงานหนักเพื่อทำงานที่รับผิดชอบให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

2. **มีระเบียบวินัย** เช่น ความมีระบบระเบียบในชีวิต ความสะอาดเรียบร้อย หรือการตรงต่อเวลา ฯลฯ

3. **ความซื่อสัตย์** เช่น การรักษาคำพูด การรักษาสัญญา ไม่โกหก มีความยุติธรรมในการดำเนินเรื่องต่าง ๆ ไม่เล่นพรรคเล่นพวก มีความกล้าหาญในการทำความดีหรือทำในสิ่งที่ถูกต้อง การไม่เอาเปรียบผู้อื่นเพียงเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

4. **มีวิสัยทัศน์** เป็นคนที่มีวิสัยทัศน์ไกล และกำหนดเป้าหมายในอนาคต โดยมีความปรารถนา ความใฝ่ฝัน ความตั้งใจ และการพยายามลงมือดำเนินการต่าง ๆ เพื่อที่จะไปถึงเป้าหมายที่ต้องการด้วยความเชื่อมั่นว่าจะทำได้

5. **ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างดีเลิศ** เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นพากเพียรพยายามในการทำทุกสิ่งให้ดีที่สุดเสมอ ด้วยความ

เอาจริงเอาจัง อุทิศตัวลงแรงให้กับสิ่งที่ทำ มีความละเอียดรอบคอบ รับผิดชอบเต็มที่อย่างไม่ปล่อยปละละเลย

6. **รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต** มีใจปรารถนาจะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พาดตัวเองเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอและต่อเนื่องไปตลอดชีวิต

7. **มีจิตสำนึกประชาธิปไตย** ยอมรับในสิทธิเสรีภาพและโอกาสในการดำรงชีวิตอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

8. **เห็นคุณค่าเอกลักษณ์ความเป็นไทย** มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและเกิดความตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย โดยสามารถที่จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย พร้อมกับปฏิรูปความเป็นไทยที่สอดคล้องกับบริบทของโลกปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

9. **มีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม** การแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง เป็นผู้มีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น มีความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม มีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิของตน ถ้าสิ่งนั้นส่งผลให้ส่วนรวมออกมาดีขึ้น

10. **ประหยัด อดออม** เห็นคุณค่า การใช้เวลา ความอดทน และจิตสำนึกชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพย์สินและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งสิ่งที่เป็นของตนเองและของส่วนรวม

สำหรับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ในมิติที่เหลืออีก 3 มิติ จะนำมาเสนอในฉบับต่อไป

ที่มา : เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546.

QA ใน สจพ.

การบรรยาย การจัดการเรียนการสอนโดยมีนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สจพ. จะจัดการบรรยายเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนโดยมีนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง” ในวันพุธที่ 21 มกราคม 2547 เวลา 8.30 - 12.00 น. ณ ห้องประชุม สำนักพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม ชั้น 8 อาคารอเนกประสงค์ โดยมี รศ.วิรัช วงษ์ใหญ่ เป็นวิทยากร ผู้สนใจสอบถามรายละเอียด และสมัครเข้าฟังการบรรยายได้ที่ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สจพ. โทร. 1105 และ 1123